

OTSUS

12.05.2015 nr 5.1-5/15-013

Koondumisele nr 8/2015 ABM Varahaldus OÜ / OÜ Waste E & L loa andmine

1. Koondumine

07.04.2015 esitas E&L ja K SPV OÜ volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid OÜ Korner Trade, Rudemac OÜ ning E&L ja K SPV OÜ 26.03.2015 OÜ Waste E & L 100% osa ostu-müügilepingu.

Tehingu tulemusena kuulub OÜ Waste E & L äriühingu ABM Varahaldus OÜ valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 09.04.2015 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks ABM Varahaldus OÜ ja OÜ Waste E & L.

ABM Varahaldus OÜ (edaspidi ABM; registrikood 12359433) üle omavad ühiselt valitsevat mõju kolm füüsilist isikut: [A.L.] (isikukood [...]) läbi äriühingu OÜ Sireli Varahaldus (registrikood 12662456); [B.T.] (isikukood [...]) läbi BTVH OÜ (registrikood 12828141) ja [M.Õ.] (isikukood [...]) läbi SPIFF GROUP OÜ (registrikood 11197023). Nimetatud isikute ühine valitsev mõju ABM üle tuleneb nende kuuluvatest võrdsete nimiväärtusega osadest osaühingus ning ABM osanike poolt 08.10.2012 kinnitatud põhikirjast, mille kohaselt osanike vetoõigused üldkoosolekul ning tehtavates otsustes realiseeruvad 100% kvoorumi kaudu.

Ühtlasi omab ABM 40% ja ABM-i üks osanikest – [A.L.] 60% aktsiakapitalist Eesti Keskkonnateenused AS-s (edaspidi EKKT; registrikood 10277820), mistõttu saab järeldada, et ABM on valitseva mõju kaudu seotud EKKT-ga. EKKT põhilisteks tegevusaladeks on jäätmete ja sekundaarsete toormete kogumine, transportimine ja vedu, ning sellega seonduvad tegevused nagu konteinerite rentimine ja müük, samuti tänavate haljasalade ja kalmistute hooldus ja korraldamine. Koondumise teate kohaselt on EKKT opereeritavad jäätmejaamad Mustamäe jäätmejaam, Viimsi Jäätmejaam, Märjamaa jäätmejaam, Tartu jäätmejaam, Põlva jäätmejaam, Tapa linna kogumispunkt, Viljandi jäätmejaam, Valga jäätmejaam, Otepää jäätmejaam.

EKKT tütarettevõtjateks on OJ SPV OÜ (100%), OÜ Kudjape Ümberlaadimisjaam (100%), Radix Hoolduse OÜ (100%), samuti omab EKKT 40%-list osalust OÜ-s Prügimees. OJ SPV OÜ põhitegevuseks on äriregistri teabesüsteemis märgitud valdusfirmade tegevus. OÜ Kudjape Ümberlaadimisjaam tegeleb majandusaasta aruande kohaselt Kudjape jäätmejaama haldamisega, lisaks võetakse jäätmejaamas vastu ohtlike jäätmeid ning elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmeid. Radix Hoolduse OÜ tegeleb majandusaasta aruande kohaselt jäätmete kogumise ja veoga. OÜ Prügimees põhitegevuseks on majandusaasta aruande kohaselt jäätmekäitlusalaste teenuste pakkumine Kuressaare linnas ja Saare maakonnas. Peamised pakutavad teenused on olme- ja ehitusjäätmete vedu, vanapaberi, pakendijäätmete, ohtlike jäätmete kogumine ja vedu, fekaalide vedu, biolagunevate köögijäätmete vedu, prügikonteinerite müük ja rent ning välikäimlate rent.

OÜ Waste E & L (registrikood 10290186) on valdusettevõtja, mille põhitegevuseks on majandusaasta aruandes märgitud ärinõustamine jm juhtimisalane nõustamine ning millel on tütarettevõtjad AS Epler & Lorenz (registrikood 10136864) ja OÜ KESTO (registrikood 10089544). AS Epler & Lorenz põhitegevuseks on ohtlike jäätmete käitlemine, keskkonnakaitseliste puhastustööde teostamine, pakendi-, ehitus- ja bioloogiliste jäätmete taaskasutamine. OÜ KESTO on spetsialiseerunud jäätmete sh ohtlike jäätmete käitlemisele ning sellega seotud teenuste osutamisele. Lisaks ohtlike ja tavajäätmete käitlemisele tegeleb OÜ KESTO jäätmete saneerimistööde teostamisega, elektroonikajäätmete käitlemisega.

Koondumise teate kohaselt haldasid OÜ Waste E & L tütarettevõtjad (edaspidi emaettevõtja ja tütarettevõtjad ühiselt E&L) 2014. aastal keskmiselt üheksat jäätmejaama, millest suuremad on: Turu jäätmejaam Tartus, Tabasalu jäätmejaam, Suure-Jaani jäätmejaam, Põltsamaa jäätmejaam, Paljassaare jäätmejaam ja Sillamäe jäätmejaam.

Käesoleva koondumise eelselt kuulub OÜ Waste E & L võrdselt osanikele OÜ Korner Trade ja Rudemac OÜ. Koondumise järgselt omandab ABM äriühingu E&L ja K SPV OÜ kaudu valitseva mõju OÜ Waste E & L üle.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste 2014.a käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Käesolev koondumine leiab aset ABM ja E&L vahel ning koondumise järgselt horisontaalseid ega vertikaalseid kattuvusi koondumise osaliste vahel ei esine, kuna valitseva mõju omandaja – ABM on valdusettevõtja. Kuid arvestades seoseid, mille puhul [A.L.] omab 60% ja ABM 40% aktsiakapitalist EKKT-s, analüüsib Konkurentsiamet konkurentsiolukorda kaubaturgudel, kus tegutsevad nii koondumise osalised kui ka nendega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad.

EKKT põhitegevuseks on korraldatud jäätmevedu ja selle raames segaolmejäätmete käitlemine. Üldjuhul on jäätmejaamades ka ohtlike jäätmete vastuvõtuks kogumiskonteinerid, kuid nende haldamise ja tühendamisega tegeleb EKKT-ga vastava kokkuleppe sõlminud ohtlike jäätmeid käitlev ettevõtja. Seega käitleb EKKT ise ohtlike jäätmeid marginaalselt.

E&L tegutseb peamiselt ohtlike jäätmete kogumise ja käitlemisega. Samuti tegutseb E&L jäätmete kogumisele järgneval kaubaturul teostades jäätmete põletamist, jäätmekütuse valmistamist, jäätmete kompostimist ja ringlussevõttu (elektroonikajäätmed, plastjäätmed).

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa.

Tuginedes Keskkonnaagentuuri Eesti jäätmekäitluse andmetele ja arvestades koondumise osaliste esitatud andmeid on Konkurentsiamet jõudnud järeldusele, et ohtlike jäätmete käitlemise kaubaturul jääb koondumise osaliste ühine turuosa alla 15%, mistõttu ohtlike jäätmete käitlemise puhul horisontaalselt mõjutatud kaubaturge ei esine.

Lisaks ohtlike jäätmete käitlemise kaubaturule hindab Konkurentsiamet ka jäätmejaamade haldamise turgu, millel tegutsevad nii EKKT kui E&L. Jäätmejaamad on spetsiaalselt rajatud, tehniliselt varustatud jäätmekäitluskohad, kuhu on paigutatud taaskasutatavate jäätmete kogumiseks ja esmatöötlemiseks kogumismahutid, sh ohtlike jäätmete kogumismahutid. Eestis tegutseb hulgaliselt jäätmejaamasid¹, mille haldamine antakse kohalike omavalitsuste poolt üle hangetega ning kohalik omavalitsus sõlmib riigihanke

¹ <http://register.keskkonnainfo.ee/envreg/>

tulemusel valitud ettevõtjaga jäätmejaama halduslepingu. Kuna jäätmejaamade haldamisel antakse ainuõigus teatud tähtjaks (tavapäraselt kolmeks aastaks), siis on järgnevatel hangetel võimalik konkureerida nii olemasolevatel kui ka uutel ettevõtjatel ning parima pakkumise teinud pakkuja selgub hanke tulemusena.

Analüüsidest turuosasid nii jäätmejaamade arvu kui ka haldustasude järgi, kujuneb EKKT turuosaks kuni [10-20]% ning E&L-l kuni [10-20]%, seega võib koondumise osaliste ühiseks turuosaks kujuneda kuni [30-40]%. Kuna koondumise osaliste turuosad on jäätmejaamade haldamise kaubaturul kokku üle 15%, siis on nimetatud kaubaturu puhul tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Konkurentsiamet piiritleb käesoleva koondumise puhul kaubaturuna jäätmejaamade haldamise kaubaturu.

Arvestades, et riigihange viiakse läbi vastavalt riigihangete seadusele, mis kohaldub ühetaoliselt kogu Eesti territooriumil ja riigihankes on võimalik osaleda kõigil hanketingimusi täitvatel ning teenuse osutamisest huvitatud ettevõtjatel ning suuremad jäätmekäitlusega tegelevad ettevõtjad tegutsevad erinevates piirkondades üle kogu Eesti territooriumi, on käesoleva koondumise puhul põhjendatud määratleda kaubaturu geograafiliseks käibimise alaks kogu Eesti territoorium.

4. Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevatele ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Piiritletud kaubaturul tegutsevad EKKT ja E&L ning koondumise tulemusel tekib nimetatud ettevõtjatel kaubaturude osas horisontaalne kattuvus ja ühine turuosa kuni [30-40]%. Koondumise teate kohaselt on jäätmejaamade haldamise kaubaturul koondumise osaliste konkurendid Väätsa Prügila AS (turuosa [20-30]%) ning AS Ragn-Sells (turuosa [10-20]%).

Kohaliku omavalitsuse korraldatud hangete toimumise järgsel perioodil sisuliselt konkurentsi ei toimu ning vastavas piirkonnas osaleb kaubaturul vaid üks ettevõtja, mitte koondumise osalised koos. Siiski suurendab koondumine teatud määral EKKT turujõudu, kuna lisandub kaudselt uusi teeninduspiirkondi ning ettevõtja saab konkurssidel osaleda suurema arvu ettevõtjatega. Sellegipoolest ei anna käesoleva koondumise tulemusel tekkiv kuni [30-40]%-line turuosa võimalust tegutseda jäätmejaamade haldamise kaubaturul sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest.

Konkurentsiameti hinnangul käesoleva koondumise puhul turgude struktuur oluliselt ei muutu ning koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsi ühelgi koondumisega mõjutatud

ega seotud kaubaturul. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

otsustan:

anda luba ABM Varahaldus OÜ ja OÜ Waste E & L koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt Ots
Peadirektor

Konkurentsiameti 12.05.2015 otsuse nr 5.1-5/15-013 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Kairi Kaasik-Aaslav/ 26.05.2015